

המדיר פרק שביעי כתובות

עה.

עין משפט נר מצוה

מג א וטו"שע י"ד סי
רכח סעי' כ"א:
מג ב מ"י פ"ו מהל'
אשמות ה' א' סג
עשין מח טו"שע אה"ע
לט סעי' ד:
מד ג מ"י פ"ו מהל'
ביאת המקדש כ"י"ב
י' סג לאוין פס:
מה ד מ"י פ"ו ס' ה'
א:
מו ה מ"י פ"ו ס' ה'
י:
מו ז ח ט י ב מ"י פ"ו
מג"א אשמות ה' ז
סגג עשין מח טו"שע
אה"ע סי' לט סעי' ד:
מה ד מ"י פ"ו ס' ה'
ד סגג ס' טו"שע
עס סי' ק"ח סעי' ח:

לעזי רש"י

וורוא"ה (נירווא"ה).
יבלת.
אגרא"א. חומק.
הויסיפו עליהן זיעה ושומא
סרק (של שלקת).

תוספות ר"ד

שכל המומין וכו'. וכו'.
בבכורות מפירי להו. תנא
הויסיפו עליהן זיעה ושומא
וריה הפה חניא שומא
קטנה שיש בה שיער היו
מום גדולה ואין בה שיער
ה"ז מום קטנה אין זה מום
אחריו גדולה פ"ו רש"י:
עד כאן הויסיפו עליהן זיעה ושומא
א"ר"ה תא מילתא מגברא
רבא שמנא ליה ומנו
שילא (שומא בלב) נשכה
לב[ב] נעשה מקומו צלקת
ה"ז מום חני בן ביראה
בין דדי אשה טפח
סבר ר"א בריה דרבא
קמיה דר"א למימר טפח
למעלותא פ"ו שהוא יו
לאשה. א"ל גבי מומין
חניא וכמה הוא יו אמר
אב"י ג' אצבעות תניא ר"ג
אמר ל' אשה שרדיה
גסים משל חברתה היו
מום וכמה א"ר מיישא
בר בריה דרבי"ל משמיה
דריב"ל טפח: מתני' היו
בה מומין ועודה בבית
אביה האב צריך להביא
ראיה שמשנתארה היו
בה מומין הללו ונסתחפה
שרדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארה היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ. וחכ"א
בר"א במומין שבסתר

אי הכי סיפא דקתני אב"ל הוא שהלך בו'. דזשלמא אי טעמא
משום דלזין אדם רוצה שתמזזה אשתו צ"ד צנעול לא שייך
זילותא לזין שרגיל ללכת צ"ד כל שעה לזרכו: כאן בויעה
עוברת. שיקול להעצירה ע"י רחילת מים דלחתי לא ידע דלפטר

לעצורי צקיוהא דחמרל דההיא לא
פסלה צנהינש שהעבודה לפי שעה
הוא אפשר שמרחיזה ועוברת ואין
לפרש עוברת שעשויה להתרפאות
דהיינו נוקי מתני' צשאינה עוברת הא
צין קצועין צין עוברין קתני ועי"ל
דזיעה עוברת שעשויה להתרפאות
ואפילו לא העצירה כשר לעבודה
ללא מלאכה כולי האי ומוזהס הוי
דווקא זיעה שאינה עוברת והא
דקתני צין קצועין צין עוברין אכל
מומין דקתני התם קאי וה"פ צין
קצועין ששניין צזותה משנה צין
עוברין ששניין עס כגון ט' חזורים:
**וחכמים אומרים בר"א במומין
שבסתר בו'.** נראה
לרצינו יחמך דר"מ לא פליג אמומין
שנגלו דמודה דלזין יכול לטעון
דראה וניפייס הוא כדלמר סממא
דהש"ס צגמרל ועוד דלי פליג
אמומין שנגלו אס כן משכמת לה
סימפון צעצדים צמומין שנגלו
לר' מאיר ולא פליג אלא ציש מרחן:
אבל

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הויסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן הווקן יזהחולה
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בויעה עוברת כאן בויעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית יהתם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאיסר
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפייס הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"נשכה
כלב נעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא קול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אב"י שלש אצבעות תניא ר' נתן
אמר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אב"י אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבבלי טפשא:
**מתני' יהיו בה מומין ועודה בבית אביה צריך להביא ראיה
שמשנתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים במומין שבסתר
אבל**

ולא הכוס צני ישראל צנעונים כתיב: רצא אמר. הא דקתני
אכל חכס והמירה אינה מקודשת: באשה השוכה. נת גדולים דלפי'
למ"ד רוצה אדם שתמזזה אשתו צ"ד הכא אמר אי אפשר באשה
נדרנית וגט נמי לא ינחא לי למיזבא לה דלמסקר צנמה ואחמה ולא

יולא הכוס בני ישראל כי נשבועו להם
נשיאי העדה וכומה רבים רב נחמן בר
יצחק אמר שלשה ימים שנים רבים שלשה
ר' יצחק אמר עשרה עדה כתיב בהו ר"מ
אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזור
ר' אלעזר אומר לא אסור צריך אלא מפני
שאינו צריך במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר
אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד ר' אלעזר
סבר אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד
רבא אמר הכא באשה חשובה עסקינן
דאמר לא ינחא לי דאיתסר בקרובותיה אי
הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך אצל חכם
והתירו אצל רופא וריפא אותו מקודשת
ליתני אינה מקודשת ולימא הכא באדם
חשוב עסקינן דאמרה לא ינחא לי דאיתסר
בקריביה איהו בכל דהו ינחא לה כדריש
לקיש דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב
ארמלו אב"י אמר דשומשמנא גברא כורסיה
בי חראתא רמי לה רב פפא אמר דנפסא
גברא תיקרייה בסיפי בבא ותיתיב רב אשי
אמר דקלסא גברא לא בעי טלפחי לקידרא

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הויסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן הווקן יזהחולה
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בויעה עוברת כאן בויעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית יהתם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאיסר
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפייס הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"נשכה
כלב נעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא קול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אב"י שלש אצבעות תניא ר' נתן
אמר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אב"י אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבבלי טפשא:
**מתני' יהיו בה מומין ועודה בבית אביה צריך להביא ראיה
שמשנתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים במומין שבסתר
אבל**

א) גישין מו. וע"ש.
ב) לנלי עד: ד' וע"ש.
ג) נשם טו"שע: ד' ב"ק ק"א.
ד) דף מהל' יבמות
ה) ויבמות ט"ז
ו) כבורות מהל' א' ו' ט' סג
ז) נפשות מב. ע"ש.
ח) נפסחים ד' יומא ט.
ט) זכחים ט: נפשות ג.
כבורות מהל' א' ו' ט' סג טלדי
ס) נישעיה טו"א. ט' סג טלדי
של טו"שע.

תורה אור השלם

1. ולא הפה בני ישראל
בי נשבועו להם נשיאי
העדה צני אלהי ישראל
וילנו כל העדה על
הנשיאים: יהושע ט יח
2. ונתתי בחגי השלע
בסתר המדרגה הראני
את מראיך השמימי עיני
את קולך בי קולך ערב
ומראיך נאור:
שיר השירים ב יד
3. ולציון יאמר איש
ואיש ילד בה וזוא
יכוננה עליהן:
תהלים פו ה

מוסף רש"י

כי נשבועו להם. והכי
לה לאשלי אשבעתי
אי לא משום דאמר
דברים (ג' טו"א). ימיה
שנים רבים שמי
גבי זכה דשנין ליה
כפליה נדה (ט"ו). עדה
כתיב בהו. עדה עשרה,
דכתיב גבי מרגלים (במדבר
יז) לעדה היעה, יאלו
יהושע וכו' (ט"ו). אדם
רוצה שתתבזה אשתו
בב"ד. לומר אינו מקפיד
בך, הלך צריך חקירת
חכם מתי ללקח (ט"ו).
טב למיתב טן דו
מלמיתב ארמלו. משל
הוא שהשנים אומרות על
צעל כל דהו, שהוא טוב
לשבע עס שני גופים משבת
אלמנה (מדרשין ט"א). טו,
גנופים שנים, צעל ואשתו,
ואפילו אינו לה אלא
לזנות צעלמא (מדרשין ז.
ובע"ז יבמות ק"ח). לומר
אשה צעל דהו ינחא לה
(ב"ק ק"א). דשומשמנא
גברא. צעל גון כנמלה,
כורסיה בי חראתא רמי
לה. מחוקק ענמה נשואה
ועומת כסאה אלא חשונות
חיות הלך (יבמות ק"ח).
דנפסא גברא. אדם
מאוסה, מפני אמר (ט"ו).
דקלסא
גברא. מן שכול משפחה
(ט"ו). והמוזהם. משרית
(בבורות ט"א). מומין
אלו. האמומין ככוכי, צין
קצועין צין עוברין. כל צין
שין גו. פסולין באדם.
כתיב לעבודה (ט"ו ט"א).

זה ואחד המנפה לראותה יקרא מצנייה ויציאוהו אללה: והוא יכוננה עליון. הקצ"ה יכוננה
להיות עליון נעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מצני ארץ ישראל: עדיף. פקחים וחריפים: מתני' האז צריך
לפיכא ראי. אס צא לצדוע כמזבה מן האירוסין מזה שמנמלן לקמתה: נכנסה לרשות הבעל. ניסת והוא צא להוליה צלל כמזבה
על מומין שבה: הבעל צריך להביא ראיה. עדים. וכולה מפרש צגמרל נלקמן ע"ש: צמה דכרים אמורים. שהבעל יכול לטעון על המומין:
אין